

Domáci LASOVI

Leto III.

15. avgusta 1948.

Štev. 4.

NAŠA VELIKA ZAPOVED

Na vse strani sveta se razhajamo. Povsod v svetu -že danes naletiš na slovenske skupine: v Aziji, v Afriki, v Avstraliji, v obeh Amerikah in v vseh evropskih deželah. Druga svetovna vojna in politične ter družabne spremembe po tej vojni so slovensko izseljenstvo zaznavno povečale.

Dobro pripravljen danes odhaja slovenski begunec v tuji svet: trdna je njegova vera, ki je v težkih letih begunstva bila edina svetla točka njegovega življenja, ki je edina polnila z upanjem njegovo razdvojeno dušo.

Globoko zakoreninjen v domovinski ljubezni, zaradi katere je moral svojo domovino zapustiti, prihaja v novo deželo, ki mu je sicer ljuba, ker mu je v njegovih najtemnejših dneh odprla na široko svoja vrata, a vendar ne tako ljuba, da bi zavoljo nje zatajil sebe in svoj rod.

Teško življenje v taboriščih, strahotna razočaranja nad ljudstvi, v katere je slepo upal, so ga po eni plati zbližala in trdno povezala z lastnimi brati, po drugi strani pa ga napravila opreznega in nezaupljivega do vsega tujega. Slovenec je že po svoji naravi prilagodljiv, kar preveč prilagodljiv. Zato je bila potrebna taka strahotna preizkušnja, da bolj zaupa sam vase in bolj ceni to, kar je naše. Za izseljenca je velika pridobitev.

Naša velika s krb bodi kjekoli smo in bomo, da ohranimo zvestobo narodu in domovini. Tistemu narodu, ki danes tako trpi in tako upa. Tistemu narodu, ki upa v našo pomoč, ki pa mu je mi nuditi ne moremo. Tistemu narodu, ki se bo sam osvobodil iz spon, ki so mu jih drugi po sili natakneli na roke.

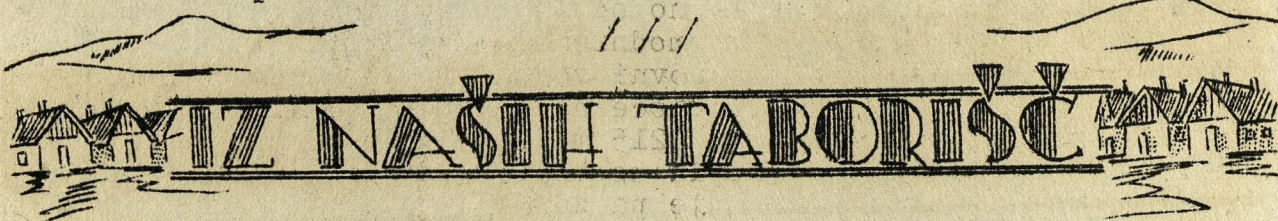
Narodu v domovini je potrebna sloga in edinost, zato mu mi v tujini bodimo najprej s-vetal vzgled sloge in edinosti. Če nas bo videl složne in edine, nas bo vesel, njegovo upanje bo večje, če pa nas bo gledal v tujini sprte in nesložne, nas bo prekel in zavrgel.

Sloga in edinost sta naša krščanska in narodna dolžnost. Zato pustimo ob strani in zavrzimo vse, kar nas razdvaja! Odstranimo navlako starega političnega strankarskega zopervanja, ozkega strujarskega zdražbarstva, majhnih osebnih koristoljubij; zatrimo vsako kal osebnega stremuštva nad drugimi! Tudi če imamo različne politično strankarske poglede, tudi če je v enem več osebne pobude kakor v drugem, še ni to noben razlog, da bi se med seboj morali pisano gledati in kregati.

Kakor smo bili edini in složni v črnih dneh, tako bodimo edini in se kot bratje ljubimo tudi sedaj, ko se nam odprla vrata v resnično svobodno življenje, ko zopet iz brezpravnih števil iz DPs - pos-tajamo ljudje. -

To je naša velika zapoved in dolžnost v teh dneh!

Narekuje nam jo zvestoba do trpečih v domovini, narekuje nam skrb za našo lastno srečo; je to zapoved naše vere, ki nam zlasti v tujini mora biti prava luč!

NAŠA MLADINA NA ODDIHU

Po zaključku gimnazije in ljudske šole je odšla 5. julija prva skupina naše begunske mladine: 33 deklic in 30 fantov na oddih k Turnskem jezeru pri Velikovcu. Na to kolonijo morejo samo deklice in dečki od 12. do 18. leta starosti. Po treh tednih se je ta skupina vrnila in napravila prostor drugi skupini, ki je odšla v istem številu 26. julija; v zadnji skupini, ki je odšla je bilo pa 15 deklic in prav toliko dečkov.

Namen kolonije je vrniti in utrditi v mladini moči, ki jih je preko leta zgubila v taborišču, bodisi zaradi slabe prehrane ali pa zaradi študija. Dobra hrana, celodnevno bivanje na zraku, kopanje in prijetna družba vrne mladini zdravje in ji vlije novega poguma in veselja za nadaljne težave študija in taboriščnega življenja.

Kako je naša mladina preživljala svoje počitnice ob Turenskem jezeru, bomo brali v posebni Mladinski prilogi, ki bo priložena prihodnji številki našega lista. Danes bo pa morda marsikoga zanimalo kdo organizira in vzdržuje te mladinske kolonije.

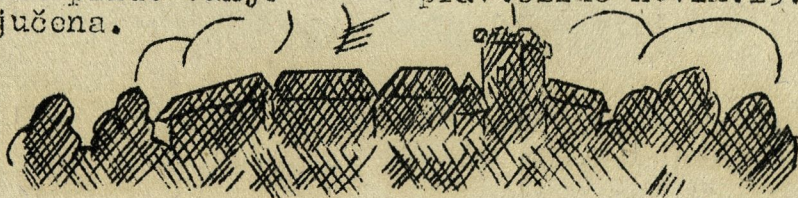
Kolonijo ob Turenskem jezeru vzdržujeta YMKA in YWKA. Kdo sta YMKA in YWKA?

To je organizacija mladih ljudi, ki deluje po vsem svetu s ciljem: pomagati tam, kjer je pomoč najbolj potrebna. Sedež organizacije za Evropo se nahaja v Zenevi v Švici in se je prilagodila programu begunske organizacije I.R.O. s katero dela roko v roki.

Organizacija razvija svojo delovnost na kulturnem polju med D.Ps. Prireja tečaje za učenje jezikov, pedagoške in umetniške tečaje, strokovne tečaje za risanje, za knjigoveze, šivanje, avtomehanike, urarje in druge obrtniške stroke.

YMKA in YWKA delujeta po vseh zasedbenih conah Zapadne Evrope, posebno pa močno delujeta v francoski zoni Nemčije. V letu 1947. je tečaje posečalo kakih 12 tisoč oseb. Organizacija izdaja v svoji založbi knjige v raznih jezikih, posebno učbenike tujih jezikov.

Glavni stan YMKA-e za Avstrijo je v Innsbrucku, svoja zastopstva pa ima v Solnogradu, Linzu in Celovcu in uraduje poleg I.R.O. uradov. V Celovcu je do slej bilo nekaj tečajev za radiomehaniko in knjigoveštvo. Organizacija ima na naše pojme razkošno urejeno knjižnico in čitalnico v Celovcu, kjer je narazpolago veliko število tukajšnjih in tujih časopisov. Največje delo organizacije je v tem, da je omogočila mladini iz raznih D.P. taborišč nekaj tednov prijetnega oddiha pri Turnskem jezeru. Vsake štiri tedne zapusti kolonijo okoli 200 otrok in pride vanjo prav toliko novih. 15. septembra bo kolonija zaključena.

V TROFAJSKEM TABORIŠČU

Dobre pol ure severno od trga Trofaiach se nahaja na koncu nekdanje, sedaj zapuščene smodnišnice begunsko taborišče D.P. Camp Trofaiach. Že v prvi svetovni vojski so stale na tem mestu barake za vojaštvo. Ker se taborišče nahaja na odprtem prostoru tik pod visokimi gorami /Gösseck 2215 m / smo deležni pogostih viharjev, ki so včasih tako močni, da se bojimo za svoje strehe. Enako je naš stalni gost - dež. Kraj je pa zdrav in ugoden zlasti zaradi neposredne bližine gozda. Tja se v letnih mesecih neprestano zateka s-taro in mlado po gobe, borovnice, suhljad in d-rugo.

Nekako 8 km južno od taborišča v smeri proti Leobnu pa se nahaja znani Donawitz, kjer tope železno rudo, ki jo kopljejo v Eisenerzu. Pred našo preselitvijo iz Judenburga je bilo v teh tovarnah zaposlenih silno veliko beguncev. Ko smo pa dospeli mi je pa podjetje odklonilo vse begunce in inozemce. Zato morajo ljudje iskati zaslužke drugod. Na splošno lahko dobi vsak, kdor hoče delati ugovarjajoče delo. Celo vrsto ljudi pa zaposluje taborišče samo, ki jih pa nesorazmerno slabo plačuje. Zgodi se, da delavec zunaj taborišča zasluži v enem dnevu več, kot delavec v taborišču cel mesec. Če bi kdo upal kaj ugovarjati, ali svetovati kako spremembo v korist beguncev, se mu lahko zgodi, da bo moral v parih urah zapustiti taborišče.

Sedanje taborišče nikakor ne kaže neke stalne slike. V njem se nahaja tako imenovani tranzitni oddelk, ki neprestano sprejema nove begunce od vseh krajev Štajerske, celo iz Dunaja, nato jih pa odpremlja v emigracijo. Tudi "pošiljanje" ljudi iz kraja v kraj kaže, da je begunec siromak, ki mu hočejo vzeti še zadnje ostanke njegove os-ebnosti. Dobiš številko - obesijo ti jo na vrat - nato te pa vozijo okoli kot medveda. Enkrat so nam pokazali lepo opremljene vozove, ki jih je oskrbela I.R.O.- Bili smo navdušeni nad toliko človekoljubnostjo. Ko so nas pa selili smo bili pa trpko razočarani, ko so nas nakladali na vozove na katerih je bilo v bivši Jugoslaviji napisano " 8 konja ili 40 vojnika".- Le tistega nam niso poslali, ki nosi klešče za plombiranje voz.-

Trenutno so v taborišču največje sledeče narodnostne skupine: slovenska, ki šteje 350, hrvatska 200, ukrajinska /ruska/ ca 900oseb. Poleg tega so pa še: Čehi, Poljaki, Madžari, Romuni, Volksdeutscherji in Litvanci. Celotno taborišče šteje danes 1536 ljudi. Vendar se ta številka vsak dan menja. Prave taboriščne skupnosti ni. Temu je kriva tako velika različnost posameznih narodnosti in pa stašna negovost, kdaj nas zopet nalože in peljejo dalje, kot Ribničan s-voja ročeta.

V verskem oziru ni več tistega ognja kot prve dneve našega Liechtensteina. Človek v taborišču propada. Zanima ga kvečjemu še kruh in emigracija. Vendar smo slovenske s-kupnosti veseli, ker se trudi ohraniti to, kar je nekoč že pridobila. Ostale narodnosti pa vedno bolj popuščajo. Tudi pri Hrvatih opazimo, da jim tujina zelo škoduje. Pri Ukrajincih je opaziti, da moški bolj drže na s-vojo vero kot ženske.

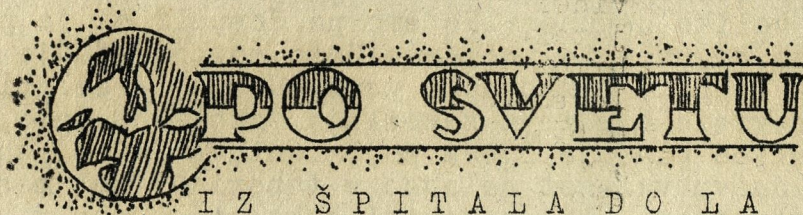
Dne 13. julija je obiskal taborišče g.narodni delegat mons.dr. Jože Jagodic in podelil taboriščnim otrokom zakrament sv. birme. Birmancev je bilo 48:34 Slovencev in 14 Hrvatov. Dne 23. maja pa smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila. Prvoobhajancev je bilo 19.- Dne 4. julija pa s mo napravili malo romanje v cerkev žalostno Matere božje v Freienstein.-

Dne 26. julija smo slovesno proslavili štiridesto obletnico mašništva našega taboriščnega župnika prodekana gospoda svetnika K l e m e n č i č J a n e z a. Na predvečer so mu pevci zapeli podoknico.

Dne 5. julija smo se poslovili našega sedanjega poveljnika taborišča majorja g. Leadbettarja. V imenu taboriščnikov se je poslovil od njega vodja taborišča sodnik g. Janez Levičar. Novi major je obljubil vs-o pomoč, vendar je izrazil misel, da ne ve, če bo mogel biti tako dober kot je bil dosedanji.-

Velika tolažba za mnoge begunce je naša taboriščna kapela, ki je kljub vsej naši revščini morda res najlepša, kakor je deljal sam gospod mons. dr. Jagodić ob priliki letošnjega birmovanja.

///

IZ ŠPITALA DO LA MARSE

/Nadaljevanje/.

Vse ženske so v cerkvi pokrite pa če tudi samo z robcem. V cerkvi smo dobile naslov lazaristov in pa kolodvorskega misijona. Pa nam vse to ni nič pomagalo. Po maši s-mo šle nazaj v hotel, kjer sem zopet iskala telefonsko zvezo z dr. Z., pa zopet zamanj. Bila sem že vsa nesrečna, ker sem se bala, da ni odšel iz Pariza za dalje časa. Vzela sem taks-i in šla iskat neko slovensko usmiljenko, sestro, sestre Irene iz ambulante v Špitalu. Pa so me sestre zelo razočarale, domov sem prijekala s 15 Franki v žepu, ves drugi denar sem zabunkala za taksi. Danes se smejem obupu tistega dne. Takrat sem bila pa v rešnici zelo nesrečna. Popolne tujke, brez znanja francoskega jezika, brez denarja, - lahko si mislite, da je bilo res hudo.-

Tekle so bridke solzice. Popoldne sem pa dobila zvezo z dr. Z., ki nam je obljubil svojo pomoč za drugi dan. Šele sedaj sem lahko jedla in šla počivat, kajti bila sem utrujena živčno do smrti.

Zjutraj ob petih sem vstala in šla na ulico. Še sedaj se mi vrtili v glavi od tistega velemestnega vrveža. Na vsaki ulici je bilo toliko ljudi, kot pri nas na kongresih. Nad nobleso smo bile razočarane. Prav nič lepega nismo videli. Bilo je sicer precej moderno, krila do sredine meč, vendar vse brez pravega okusa. Šminke pa cele plasti. Obrazi pa prazni brez duše. Cilka in Franja sta bili zaradi tega precej potrti. Izložbe s-o bile krasne. Čevljev je bilo na kupe, res lepih, toda zelo dragi. Tudi obleke je bilo mnogo, ter vsakovrstnih delikates in sladčic. Vse v prosti prodaji; na karte je samo kruh, sir in mast. Če imaš denar se v parizu krasno živi. Ker smo bile ta dan brez denarja si nismo želele ničesar. Spale smo prav dobro.

Naslednji dan smo v hotelski avli čakale na dr. Z. Ob desetih pripelje lep avto pred hotel, katerega je šofiral lep gospod in eleganten. Še preje smo se zmenile, če bo zelo nobel bomo malo govorile, da ne bomo zgledale preneumne. V par stavkih smo mu razložile vso našo zadevo, nakar nas je povabil v avto in ajdi v banko po denar. V četrt ure je bilo vse urejeno, kajti dr. Z. se je znašel povsod - ima nastop kot minister. Nato pa na IRO. Tam se je trlo ljudi. Stražjih je pa odganjal, ker ni bil uradni dan. Dr. Z se je čas prerekal,

548.
bilet-
nika-

nakar je pokazal svojo posetnico, in vhod je bil za vse odprt. Takoj smo prišle na vrsto. Tu je bilo že vs-e alarmirano o našem prihodu. Povedali s-o, da dobimo popoldne denar, nakar smo šli k neki prevozniški družbi, da je poskrbela za prtljago, ter vozne listke do Marsella. S tem bilo glavno urejeno in gospod dr. Z. nas je zapustil.

Nato zopet naš taksi za kolodvor, kamor smo šle pokazat za prtljago, katero smo potem zagledale šele v Tunisu. Vse smo bile vesele, da je s-tvar tako lepo potekla. Nakupile smo še limon, jabolk, salame, kumaric, ker nam je hrane že zmanjkalo. Nato smo poiskale restavracijo, kjer s-mo mislile, da bo najceneje. Pa pridemo notri, je bilo vse najmodernejše. Ven nas je bilo sram iti. Da smo tujke so že na nas videli. Smo se kar lepo vsedle in naročile kosilo. Ostali dve sta hoteli samo juho, saj smo bili do slej samo te vajeni, meni se je pa preneumno zdelo, smo pa naročile še meso in krompir s salato. Pa veste kaj smo dobile? Prave konjske zreske. Saj ^{sem} videla na jedilnem listu napisano "la cheval", pa sem mislila, da kaj takega v Parizu ni mogoče, in še v taki krasni restavraciji. No ja, bilo je zelo pikantno pripravljeno, samo premalo je bilo pečeno. Pojedle smo pa vse, ker smo bile toplih jedi lačne. To kosilo je stalo samo 634 Frankov. Po kosilu smo šle malo spat, nato pa zopet iskat taksi, pa ga kar nismo mogle dobiti, čeprav je tu na tisoče avtomobilov. Na srečo smo pa dobile istega pošreščka kot prejšnji dan, ki nam je za 50 Frankov ustavil taksi. Da smo se vozile z taksijem je bil vzrok v tem, ker bi sicer ne našle uradov. S cestno železnico bi bilo sicer ceneje, toda človek s-e ne znajde v tem "džunbusu". - Avtomobilski promet je tak, kot če odleduješ mravljišče. Vse gre križem in kražem: šest avtomobilov vozi vstric, vmes pa še kakšen frči. Ob vsaki ulici stoji polno avtomobilov, katerih lastniki s-o po s-lužbah, v hišah itd.

Ob trh popoldne smo bile že na IRO, kjer smo dobili denar za vožnjo do Tunisa in tudi dnevnice za prenočišče in hrano. Z denarjem, ki smo ga imele same, bi še do Pariza ne prišle. Da smo dobile vse plačano in tudi to, da smo morale iti s Špitala "tako na nos in na vrat" je zasluga nekega francoskega ministra, pri katerem naš gospod iz Tunisa intervinal. Ko mu je povedal vso našo zgodbo, je takoj izdal diktat do kdaj moramo biti tu. Je res dobro, če ima človek koga kje na svetu, čigar beseda nekaj zaleže.

No, pa pojdimo še malo dalje. Z denarjem, ki smo ga dobile pri IRO, sem šla k prevozniški družbi in plačala vožnjo do Marsella. Tu smo imele III. razred. Vendar pa je bilo notri lepše kot v Orient-Expresu. Vse novo tapecirano, krasna okna, vse zelo čisto. Brzovlak Pariz-Marseille vozi štiri krat dnevno in je vedno natrpan z ljudmi. Tudi prvi in drugi razred sta vedno do zadnjega kotička zasedena. Plačale smo še hotel v Parizu tisoč Frankov za eno sobo z dvema posteljama, nato smo se pa odpeljale na Lyonski kolodvor. -

Vlak odpelje zvečer ob 8.15, pa smo bile že ob sedmih tam pa smo še komaj dobile vse tri prostore skupaj. Proga Pariz - Marselle je dolga preko tisoč km. Lahko si mislite kako smo drveli, da smo bili že naslednji dan ob 8.30 zjutraj v Marsellu. Vmes je bilo samo pet postaj. Trudne in zaspene smo še na kolodvoru poiskale Kolodvorski misijon, katerega posetnico smo imele že iz Tunisa. Dobile smo takoj vsaka svoj "štibelc": posteljo, nočno omarico, stol, vse pa lepo zagrnjeno in čisto. Oni dve sta šli takoj spat, jaz pa zopet po uradih. Pri ekspediterju je bilo malo težko, ker so znalo samo zelo slabo nemško, jaz znam skoro bolje francozki, kot oni nemško, no pa je še kar šlo, malo smo se smejali, nekaj sem imela pa napisano, pa smo se sporazumeli.

Nato grem k prevozniški družbi po karte, tam je šlo pa vse v redu, ker je znal neki uradnik toliko nemško kot jaz. Bil je zelo

prijazen in mi pomagal izpolniti vse potrebne formularje, ki morajo biti izpolnjeni predno greš v Afriko. Za ladjo smo pa dobile četrta red. Vedno slabše! Zvedele smo, da odjadra ladja naslednji dan ob desetih in da moramo biti vsaj ob devetih na ladji. "O keji!", smo rekly, že razumemo! Ajdi domov!! Taksiju sem naročila naj pride zopet ob štirih pome, ker sem morala še nekaj urediti zaradi prtljage. Kosilo smo imele v hiši. Francoska kuhinja "tip - top" - štiri do pet "riht". Če bo šlo tako naprej bom kar zadovoljna, sem si mislila. Po kosilu spat. Prišla pa je k meni podravnateljica zavoda, pa se kar nisva mogli razumeti. Uho se še ni navadilo na francoščino, govorijo pa tudi tako hitro, da se Bogu usmili. Zaspala sem!

Ob štirih zopet k ekspeditorju in nazaj. V Mascillu smo zapravile za taksi 1.275 Frankov, pa se nismo nič vozile za luksuz, v Parizu pa 1.140 Frankov, pa nas je še posebej vozil dr. Z. Nato smo šle pa malo po mestu kupovat, ker hrane na ladji nismo imele plačane. Kupile smo češnje, ki smo jih pa takoj pojedle, ko smo se vrnile domov. Že na poti na trg sem pošteno padla na pločniku, da imam še sedaj kar čedne spomine na Mrseille. Na trgu kar mrgoli raznih morskih živali, sadježev vseh vrst nič koliko, artičoke, beluši, novi krompir, špinača, banana, jabolka, oranže, itd. Tu se vojska prav nič ne pozna. - Večerja zopet odlična. V tem zavodu je mnogo deklet, ki študirajo, sama čedna in prijazna dekleta. Gledale so nas tako, kakor, da smo iz drugega sveta. Po večerji smo se pogovarjale - v moji spalnici - s pomočjo slovarja. -

Zjutraj smo šle k sv. maši v kapelo, nakar smo mislile takoj odpeljati, pa nam povedo, da je na ladji štrajk in da bo odpeljala najbrže šele v petek. Malo nam je bilo hudo, pa smo se hitro vdale v svojo usodo. Šle smo iskat g. Trškana. Ulica je bila precej oddaljena, a smo jo srečno našle. Ko smo prišle na njegov naslov, smo vidle, da je to samo pisarna marscillske olympiade. Ker je bila pa pisarna še zaprta, sem na karto napisala, da ga prosim, naj nas obišče in jo vrgla v nabiralnik. Mahnile smo jo v mesto na krasno razgledno točko h katedrali Notre Dame de la Garde. Krasen razgled čez celo mesto in daleč na morje. Samo škoda, da je bilo v daljavi megleno. Seveda nam je manjkala Ciceron, ki naj bi nam razkazal zanimivosti mesta. Pa smo bile vseeno zelo zadovoljne z našim izletom. Ko smo prišle pred našo hišo, nas je pa že čakal šofer iz prejšnjega dne, s katerim smo se domenile, da nas popelje v pristanišče. Ta nam je nekaj dopovedoval. Šele v veži smo se pogovarjale in odšle takoj na ladjo. Plačale smo 600 Frankov, kar je zelo malo za tri ter odbrzele v pristanišče. Ker se nismo dobro razumeli smo mislile, da je ladja že odplula. Ko pridemo tja najdemo tistega uradnika od družbe, ki nam je povedal, da bo ladja odplula drugi dan ob desetih, da pa morajo biti vsi potniki še isti dan na ladji. Ker nam je zmanjkalo kruha smo šle zopet nazaj v mesto kupovat. Dobila sem ga brez kart in plačala 20 Frankov za štruco ca pol kg.

Na ladji smo se znašle brez kabin, kar na krovu so rekli da bomo. Kar debelo smo gledale in precej nesreče smo bile, ker je bilo okoli nas toliko moških in tako malo žensk. Na tla smo si postlale, k sreči smo imele deke pri sebi in tudi vsaka dva plašča in smo si pripravile kosilo. Mislile smo si, prelepo smo začele, malo moramo pa tudi poskusiti. Že preje so nam francoski vojaki ponujali pijače, na mah se eden znajde in hoče eno od nas poljibiti. Mene je bilo kar groza, ker so kar lezli skupaj in po smehu smo spoznale, da grdo kvantajo. Jaz sem bila vsa solzna od jeze in prav malo je manjkalo, da eden ni dobil klofute. Po naše sva se kregali nad njimi, nato so pa odšli. Balo smo se kaj bo šele ponoči. Poiskale smo si drug prostor pri neki gospej z majhno punčko. Tu so nas pa obletavali ladijski oficirji, ter ponujali svoje kabine. Celu jaz, bi ga lahko dobila. Ker smo bile radovedne kako je na

8.1948
morajo
rti rak
scitil

Ladji smo šle čisto na vrh ladje, kjer nam je neki oficir pokazal stroje, ki se vidijo z vrha doli, nato oficirsko obdnico in svojo sobo. Povabil naju je naj sedeva, pa sva se lepo zahvalile in kar "ritensko" zginile iz sobe. Potem smo imele pa kar lep mir, saj so videli, da nam ni za take dobrote.

Zvečer smo si skupaj postlale na tleh, z nič kaj prijetnimi občutki, malo bolje kot prvo noč v Špitalu, vendar pa smo kar lepo spale. Lepa lastnost Francozov je pa ta, da niso vsivljivi. Če ga ne maraš ti da mir. Vendar so nas ves čas tako zijali, da je bilo kar sitno. Menda so imeli za sestre, ker smo se tako s-olidno zadržale.

V četrtek zjutraj, dne 29. aprila 1948 smo odjadrili ob 10. dopoldne iz Marsseilla. Skoraj celo uro trajajo vse te priprave, predno gre ladja na morje. Morje je bilo zelo nemirno in čemdalje je ladja plula na odprto morje, tembolj si imel občutek, da si na vrtiljaku. Vse se je gugalo, vse zibalo, poleg tega je bila pa še nevihta. K sreči smo dobile vse ležalne stole, na katerih s-mo skoraj vso vožnjo preležale. Zelo nam je bilo slabo in morje je zahtevalo svoj davek, s-koraj od vseh potnikov. Prav zadovoljne s-mo bile, da smo bile na krovu, ker v notranjosti ladje je bilo vroče, da je bilo še slabše.

Ponoči je bilo strašno mraz in tudi po dnevi bi bil kožuh čisto primeren. Vožnja po morju je bila pusta in dolgočasna. Nobene izpremembe ni bilo, sama voda in še oblačno po vrhu. Reveži tisti, ki bodo šli preko Atlantika. Jedle nismo ves čas nič. Je bilo kar prav, da smo imele četrti razred, ker je bila hrana plačana, pa nismo nič jedle.

Tridesetega aprila ob petih popoldne smo priplule v Tunis. Že eno uro preje smo zagledale lep kraj. Vprašala sem po imenu, da so nam dejali, da je to La Marsa, cilj našega potovanja. Že iz ladje sem vesela gledala na kopališče, še bolj sem pa sedaj, ko ga od blizu gledam in uživam.

Naš ded nas je čakal in nas takoj peljal k nekim drugim s-estram, da s-mo tam prenočile. Kajti La Marsa je celih 18 km oddaljena od pristanišča in bile smo zelo utrujene. Tudi prtljago smo lahko šele drugi dan dobile. V tistem samostanu je polno mladih deklet in so žgolele okoli nas, kakor ptičice. Na noben način nismo mogle razumeti kaj je to "Per oks pek". Šele drugi dan smo pogruntale, da je to gospod Oceppek. Tu je vsak duhovnik pere in ker Francozi izgovarjajo c kot k, pa pride to ime ven. Dekličiči so bili fletni kot majniško jutro in Franja je imela takoj svoja občudovalko v sebi in sicer neko 17 letno Italijanko Terezo. Drugi je pa prišla naša sestra prednica s svojim poltovornim avtom po našo prtljago, me smo se pa odpeljale s cestno železnico v spremstvu g. Ocepka, ki je šel ta dan v našo hišo spovedovat v La Marso. Sestre so nas pozdravile s poljubi na obe lici. "La mere", tako s-e reče tu prednici, je kakor kakšna prav dobra in skrbna mamica. Dobile smo svojo sobo 6 x 6 m veliko, poleg pa umivalnico in tuš. Smo čisto posebej v hiši poleg samostana in to same. Razgled iz s-obe je na bližnji hrib, ki mu pa še ne vem imena. Soba si bomo po svoje uredile, da bo čisto po naše. V hiši je samo pet sester, kuharica, vratarica, ter kakih pet deklet, ki pomagajo pri delu. Imajo 80 dečkov v starosti od 6 do 11 let, po večini brez staršev, nekaj je pa tudi takih, ki plačujejo zanje. Vrt je ogromen in skoraj nič obdelan, ker ni ljudi, da bi delali. Rož je toliko, da je veselje. Cele meje s-amih angleških pelargonij v velikosti človeka. Pa ne pu-tijo nič trgati. Vendar se dobe rože na travnikih take, da bi bile vsakemu našemu vrtu v ponos. Meta ima krasen žametast živordeč cvet. Slak v kras-nih modrih in roza barvah, pa mnogo drugih rož, ki jim imena ne vem.

Z okolico in našo hišo sem zelo zadovoljna. Jaz nisem prav nič razočarana. Še lepše je kot sem si predstavljala. Mene ne motijo niti arabske hiše, ki so iz blata narejene, niti ne Arabci, ki so umazani in raztrgani kot naši cigani. Gospod Ocepek pravi, da so to zelo dobri in mnogi zelo verni ljudje, ki v vs-em svojem življenju niso storili nič slabega.

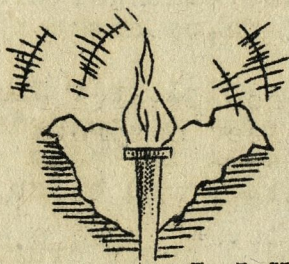
Za danes naj bo o teh stvareh dovolj!

Povem naj še to, da jemo "bogovsko". Včeraj opoldne, ko je bila nedelja sem se še za vaju najedla. Juha z rezanci, pečen zajček, makaroni s paradižnikom in parmezanom, fini keksi z marmelado in nešplje, ki so podobne našim marelicam, ter steklenico finega rdečega vina. Pa kako znajo to pikantno pripraviti. Maščobe pojem več pri enem obedu kot preje ves teden. Vsaj pet tisoč kalorij dnevno. Sedaj še nič ne delamo in tudi ne vemo kaj bomo delale. Jaz bom šla najbrže v kuhinjo, ker bi se rada naučila francoske kuhe, pa tudi tekala bi rada. Danes sem šla že sama na pošto in policijo, kamor sem nesla slike. Je kakih 20 minut od tu. Mislim, da bom šla kar sama v Tunis kupovat razne stvari.

Rada bi še veliko pisala, pa sem že pošteno utrujena od tega dela. Pristrčno pozdravljam vse, ki so mi bili dobri in dragi. La Marsa 2. maja 1948.

K o n e c.

///

IZ DOMOVINE

L J U D S K O Š T E T J E V J U G O S L A V I J I.

Letos 15. marca so imeli v domovini ljudsko štetje. Pri našamo dvoje poročil o rezultatih štetja in sicer prvo iz vse države in nato najvažnejše številke iz Slovenije:

"JUGOSLAVIJA IMA 15 IN TRIČERT MILJONA PREBIVALCEV. Direkcija za informacije pri zvezni vladi je pravkar objavila najvažnejše prehodne podatke o rezultatih ljudskega štetja. Poročilo navaja, da je zvezni statistični urad že zaključil zbiranje predhodnih podatkov popisa prebivalstva z dne 15. marca t.l. Po teh podatkih znaša število prebivalcev FLR Jugoslavije z vključenimi osvobojenimi deli Istre in Slovenskega Primorja skupaj 15,751.935 oseb /7,579.538 moških in 8,172.379 žensk/.

Ta rezultat nam pove, da je število prebivalcev FLR Jugoslavije od leta 1931 naraslo za 1,313.928 ali za 9.1%, kajti po popisu iz leta 1931. je na področju stare Jugoslavije ter tistih delov Istre in Slov Primorja, ki so danes osvobojeni, živelo skupaj 14,437.953 oseb.

Če ne bi bilo izgub, ki so jih narodi Jugoslavije utrpeli v vojni 1941 do 1945 leta, če nebi padla rojstva v dobi vojnih let in če nebi bilo drugih manj pomembnih posledic vojne /izseljevanje Nemcev, pobeglih itd/, bi po analizi zveznega statističnega urada živelo na področju FLR Jugoslavije na dan 15. marca 1948 okrog 18,310.000 oseb upoštevajoč predvojni normalni prirastek prebivalstva. To pomeni, da znaša primanjklaj prebivalstva Jugoslavije zaradi vojne 2,558.000 oseb.

Število stalno navzočega prebivalstva je znašalo v posameznih ljudskih republikah na dan 15. marca 1948 kakor sledi:

1948.
1. ser.

Srbija	6,523.224
Hrvatska	3,749.039
Slovenija	1,389.084
Bosna in Hercegovina . .	2,561.961
Makedonija	1,152,054
Črna gora	376.573.

Nadalje navaja sporočilo direkcije za informacije, podrobne podatke za 85 mest in naselij v Jugoslaviji, ki imajo nad 10.000 prebivalcev, računajoč prisotno prebivalstvo. Največ mest in naselij z nad 10.000 prebivalci je v Srbiji, in sicer 46 /19 v ožji Srbiji, 22 v Vojvodini in 5 v kosovsko-metohijski oblasti/. Na Hrvatskem je 17 takih mest in velikih krajev, v Sloveniji 6, v Bosni prav tako 6, v Makedoniji 9 in v Črni gori 1 mesto.

BEOGRAD IMA 338.000, ZAGREB 290.000 in Ljubljana 121.000 prebivalcev.

Glavno mesto FLR Jugoslavije BEOGRAD je imel skupaj z Zemunom na dan popisa prebivalstva 388.216 prebivalcev nasproti 266.849 v letu 1931, tako, da znaša povečanje 45.5 %.

ZAGREB je imel 15 marca 290.417 prebivalcev nasproti 185.581 v letu 1931, tako da znaša prirastek 56.5%.

LJUBLJANA pa je imela na dan popisa 120.944 prebivalcev, nasproti 59.765 v letu 1931, tako da znaša prirastek 102.4%.

SARAJEVO je zabeležilo je malo manj prebivalcev kot Ljubljana namreč 118.580 nasproti 78.173 v letu 1931 in znaša tu prirastek 51.1%.

SKOPLJE bo pravtako kmalu doseglo 100.000 prebivalcev. Na dan 19. marca je bilo zabeleženih 91.257 prebivalcev nasproti 68.334 v letu 1931, tako da znaša prirastek 34 %

TITOGRAD, ki je bil med vojno skoraj docela porušen je navzlic temu dosegel že 12.206 prebivalcev nasproti 10.247 v letu 1931, tako, da znaša prirastek 19.1 %.

Poročilo navaja nadalje za največja mesta v Sloveniji naslednje podatke / v oklepajih število prebivalstva v letu 1931/:

MARIBOR	66.498	/33.131/	s prirastkom 100.7%,
CELJE	22.048	/7.602/	s prirastkom 190 %,
Jesenice	13.459	/6.383/	s prirastkom 110.8%,
Trbovlje	13.743	/17.183/	s primanjklajem 20 %.

Med največjimi mesti Srbije je omeniti še nadalje / v oklepajih odstotek prirastka/:

Niš 50.692 / + 42.9%/, Kragujevac 32.528 / + 19.6%/, Leskovac 21.763 / + 23.4%/, v avtonomni pokrajini Vojvodinji: Subotica 112.551 / + 12.5%/, Novi Sad 77.126 / + 20.5%/, Zrenjanin 40.510 / + 23.4%/, Sombor 34.321 / + 6.1%/, Pančevo 30.816 / + 39.5%/, Kikinda 28.070 / - 1.2 %/, Senta 24.916 / - 22.1.%/, Vršac 24.916 / - 16.5%/, avtonomna oblast Kosovo - Metohija: Priština 19.922 / + 21.2%/, Prizren 19.839 / + 4.7 %/, Peč 17.175 / + 28.8.%/. Na področju Hrvatske je omeniti še naslednja večja mesta: Reka s Sušakom 72.120 / ?/, Osijek 50.398 / + 24.9 %/, Split 49.885 / + 14.1%/, Karlovac 23.885 / + 12.6%/, Pulj 22.714 / ?/, Varaždin 17.176 / + 17.5%/, Sibenik 16.015 / - 57%/, Dubrovnik 16.060 / - 14.4 %/. V Bosni in Hercegovini so poleg Sarajeva še naslednja največja mesta: Banjaluka 33.191 / + 49.7%/, Tuzla 28.916 / + 73.1%/, Mostar 23.239 / + 14.5%/, Zenica 16.827 / + 85.4%/. V Makedoniji pa je omeniti sledeča največja mesta: Bitolj 31.131 / - 5.7%/, Prilep 25.996 / + 13.9%/, Kumanovo 19.798 / + 16.6%/>.

Predhodne rezultate bo po posameznih okrajih zvezni statistični urad v kratkem objavil v tiskani izdaji. Predhodne rezultate po krajevnih ljudskih odborih pa bodo objavili statistični uradi ljudskih republik. / "Slovenski poročevalci" št.168 z dne 16.7.1948/.

"SLOVENIJA IMA 1,389.084 PREBIVALCEV.--

Statistični urad Slovenije objavlja predhodne podatke popisa prebivalstva FLRJ, ki je bil 15.marca 1948.

Ljudska republika Slovenija je imela ta dan 1,389.084 stalnih prebivalcev, od tega 652.622 moških in 736.462 ženskih oseb.

Stalno prebivalstvo po okrajih je naslednje:

Mesto - okraj	moški	ženske	skupaj
Glavno mesto Ljubljana	52.381	62.703	115.534
1. Celje mesto	10.090	11.527	21.617
2. Celje okolica	40.766	46.618	87.384
3. Črnomelj	10.831	13.027	23.858
4. Dravograd	22.116	23.280	45.396
5. Gorica	31.341	32.944	64.285
6. Grosuplje	12.263	15.589	27.852
7. Idrija	8.758	10.363	19.121
8. Ilirska Bistrica	10.216	10.311	20.527
9. Jesenice	21.350	22.025	43.375
10. Kamnik	19.184	22.319	41.503
11. Kočevje	10.183	11.858	21.996
12. Kranj	34.460	40.718	75.178
13. Krško	31.734	34.332	66.066
14. Lendava	15.809	16.908	32.717
15. Ljubljana okolica	28.258	33.369	61.627
16. Ljutomer	13.129	15.220	28.349
17. Maribor mesto	30.218	34.601	64.819
18. Maribor okraj	35.332	38.437	73.769
19. Mozirje	14.328	16.103	30.431
20. Murska Sobota	30.402	31.855	62.257
21. Novo mesto	19.816	24.115	43.931
22. Poljčane	27.447	31.062	58.509
23. Postojna	15.648	17.227	32.875
24. Ptuj	34.119	39.493	73.612
25. Radgona	13.405	15.835	29.240
26. Sežana	12.506	13.257	25.763
27. Tolmin	11.699	12.536	24.235
28. Trbovlje	21.945	23.261	45.206
29. Trebnje	12.483	15.568	28.052

Naslednji kraji in mesta so imeli na dan 15.marca 1948

tole število prisotnega prebivalstva:

Celje	22.048	Črnomelj	1.738	Dravograd	2.508
Gornja Radg.	1.880	Grosuplje	1.924	Idrija	5.148
Ilirska Bistr.	3.470	Jesenice	13.458	Kamnik	4.950
Kočevje	3.425	Kranj	15.640	Krško	1.961
Lendava	3.868	Ljubljana	120.944	Ljutomer	1.638
Marikor	66.498	Mozirje	1.544	Murska Sob.	4.902
Novo mesto	6.017	Poljčane	2.350	Postojna	3.651
Ptuj	7.906	Sežana	2.001	Solkan	4.300
Tolmin	1.695	Trbovlje	13.743	Trebnje	1.835

Od zadnjega popisa prebivalstva 1.1931.ko je prebivalstvo na ozemlju sedanje LR Slovenije štelu skupno 1,318.320 prebivalcev, je prebivalstvo naraslo za 5,37 %.

Glede na novo upravno razdelitev in sedanje mestno področje je bil odstotek porasta prebivalstva od popisa 31.marca 1931 do 15.marca 1948 v Ljubljani 30,8, Mariboru 30,3, Celju 23,6, Kranju 112, Jesenicah 36,9, Trbovljah 12,5. S tem dopolnjujemo poročilo zveznega statističnega urada glede porasta prebivalstva.

/"Slovenski poročevalec" št.169 z dne 17.julija 1948/.